

KLEIN DANTZIG ALS BRON VAN NATUURLIJKE MATERIALEN

Compost – het goud voor je tuin

De afgelopen maanden hebben wij, Nell en Harro, deelgenomen aan een compostmakers cursus van Natuur & Milieu Team Zuid. (N&M)

N&M is een actieve club in Amsterdam Zuid, die workshops en andere activiteiten organiseert rondom natuur en milieu. <https://nmtzuid.nl>

We hebben kennis gemaakt met *I can change the world with my two hands* en met *Van Afval naar Oogst*. We waren verrast te horen hoeveel initiatieven er zijn in Amsterdam om op grote of kleine schaal in buurttuinen te composteren. Het is ongelooflijk hoeveel bruikbaar tuinmateriaal je uit de afvalstroom kun halen.

De cursus bestond uit 5 bijeenkomsten waarbij steeds een composteer methode centraal stond, zoals Koud en warm composteren van tuinafval, Wormenhôtels en Composteren van keukenresten (GFT) met behulp van trommels en bokashi-emmers.

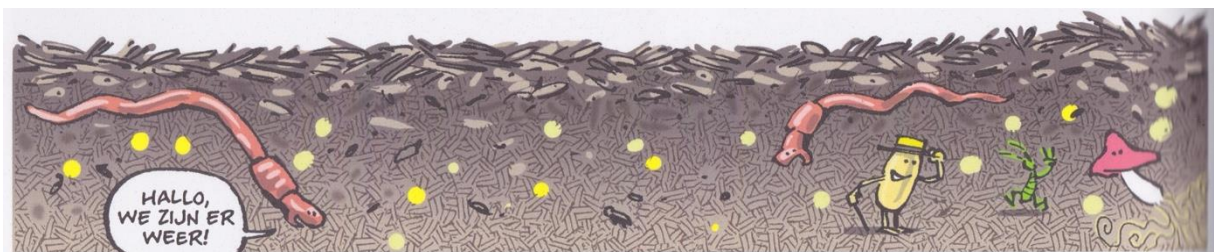
Als afsluiting hebben we een werkbezoek gebracht aan 'Comité Jean Pain' in Londerzeel, België. Dit is een proef- en voorbeeldtuin van 1ha met alle mogelijke voorbeelden van composteren, het verbeteren van de bodemvruchtbaarheid en kringloop tuinieren.

In de nieuwsbrieven willen we de informatie die we hebben gekregen en het enthousiasme dat we hebben opgedaan met jullie delen.

We beginnen met koud composteren. Een methode die iedere tuinder op de eigen tuin kan toepassen. Daarnaast willen we het composteren van het tuinafval uit het algemeen groen ook (weer) oppakken, zodat er zo weinig mogelijk van het complex verdwijnt in de korf van de gemeente.

Wat gebeurt er in de composthoop?

Het bodemleven in een composthoop bestaat uit allerlei grote en kleine beestjes met elk een eigen rol. Wormen zijn daarin essentieel en werken samen met beestjes die versnipperen en bacteriën. Er zijn verschillende soorten wormen, met allemaal een andere functie; de regenworm is een pendelaar. Deze wormen gaan verticaal door de bodem. De grauwe worm gaat horizontaal en de compostworm en de tijgerworm zijn scharrelaars in het strooisel. Uiteindelijk verteren de wormen het materiaal en poepen het uit. Dit gebeurt in de compost, maar ook in de bodem van je eigen tuin (als het goed is).

Maar....dat gaat niet vanzelf. Je moet zorgen voor optimale omstandigheden. Al het materiaal gewoon op een hoop gooien werkt niet.

Allereerst is de verhouding tussen groen-en bruin materiaal van belang. Deze is grof gezegd 50/50. Ook is het belangrijk om het materiaal kleiner te maken.

Groen is al het niet houtige groenafval uit je tuin en GFT. Het is de stikstof (N) in het materiaal. **Bruin** is al het houtige materiaal, zoals dorre bladeren en takjes. Maar ook haksel, karton, zaagsel en (boom)bladeren. Dit is de koolstof (C) en geeft structuur aan de compost. De bacteriën gaan aan de slag met het groen. Ze wachten op nieuwe aanvoer. Dat is goed te zien als je een goed werkende composthoop hebt. Op zondag zit er een kop op en in de loop van de week zakt de hoop in. Hier wordt hard gewerkt. Schimmels werken in netwerken. Zij breken de organische stof af en maken deze beter verteerbaar voor bacteriën. Samen vieren ze een geweldig feest. En waar feest is, is warmte. Dat moet je ook kunnen voelen in de composthoop.

Composteren op je eigen tuin (loop langs tuin 17 en zie hoe je dat kunt aanpakken)

De opbouw van de compostbak (van onder naar boven)

- Sponslaag (bodemiaag) bijvoorbeeld dunne takken.
- Luchtige lagen, bestaande uit een afwisseling van groen en bruin (natgemaakt) materiaal
- Toplaag tegen uitdroging en behoud van warmte (bijvoorbeeld karton, oud kleed, houtsnippers)

Houd de compost voldoende vochtig en dek de hoop af tegen uitspoeling door regen.

Het beste is om na 3-4 maanden de hoop te keren zodat er weer voldoende lucht in het geheel komt. Na weer 3-4 maanden zal de hoop gecomposteerd zijn. Omdat je niet kunt zien/ruiken of voelen of alle compost uitgewerkt is laat je deze nog enige tijd rusten/rijpen. Je kunt deze wel gebruiken als *mulchlaag* (afdeklaag van de bodem) tussen de planten. Maar zorg ervoor dat wortels van planten en struiken er niet direct mee in aanraking komen.

Hierbij een overzicht van wat wel en niet in een composthoop thuis hoort.

wel	niet	beperkt
Plantenresten uit sier- en moestuin	woekeronkruiden	
Groenten- en fruitresten uit de keuken	Gekookte etensresten, brood, aardappelschillen	
bladeren	Vlees, botten, vis en graten	grasmaaisel
Karton, zaagsel van onbewerkt hout, stro	Snijbloemen uit de winkel	
Koffie- en theerestten	Eierschalen, citrusschillen en bananenschillen	
Klein snoeihout		

Wil je meer lezen en weten?

- de *Vroegop* van de Bond van Volkstuinders nr. 125, najaar 2023
- de *Tuinliefhebber*, lente 2023
- [Composteren kun je leren- Natuur&Milieuteam Zuid | Natuur&Milieuteam Zuid](#)
- [Stappenplan om zelf te leren composteren | Velt](#)
- [Composteren om mijn afval te verminderen: Praktische gids](#)
- [Wat is compost? | Vlaco](#) en [Composteerprincipes | Vlaco](#)
- [Zelf composteren: composthoop of wormenbak | Milieu Centraal](#)
- [I can change the world with my two hands](#)
- [Goed bodembeheer](#)